

58. అల్ ముజాదలా (వాదన) సూరా

సరిశయం

ఈ సూరా మదీనా కాలానికి చెందినది. ఇందులో 22 ఆయతులు ఉన్నాయి. ఈ సూరా ఇస్లామీయ చట్టసంబంధమైన విషయాలను, నడవడికకు సంబంధించిన విషయాలను ముఖ్యంగా బోధించింది. ఖౌలా బింతె సాలబా అనే మహిళ గృహ సంబంధమైన సమస్యతో ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) వద్దకు వచ్చింది. అప్పటి అజ్ఞాన అరబ్బు సమాజంలో ఉన్న ఒక విధమైన అనుచిత విడాకుల పద్ధతి విషయమై ఆమె వాదిస్తూ తనకు న్యాయం చేయమని కోరింది. ఆ పద్ధతి ప్రకారం భర్త విడాకులివ్వకుండానే భార్యను దూరం చేసేవాడు. ఆ భార్య ఎలాంటి హక్కులు లేకుండా కేవలం ఇంటిపనులు చేస్తూ పడిఉండవలసి వచ్చేది. ఆ దురాచారాన్ని ఈ సూరాలో తీవ్రంగా ఖండించడం జరిగింది.

ఈ సూరాలో ముస్లిములు పాటించవలసిన కొన్ని నియమాలను, విలువలను తెలుపడం జరిగింది. ఈ సూరాలో మరొకొన్ని విషయాలు కూడా ప్రస్తావనకు వచ్చాయి. అల్లాహ్ కు, అల్లాహ్ ప్రవక్త (సఅసం)కు విరోధులైన వారితో రహస్య సమాలోచనలు జరపడాన్ని ఈ సూరా ప్రస్తావించింది. కపటవిశ్వాసుల గురించి, వారు యూదులతో కూటమి కట్టడం గురించి, ముస్లిం సముదాయానికి సంబంధించిన ముఖ్యమైన సమాచారాన్ని తమ మిత్రులకు అందించడం గురించి ఈ సూరాలో ప్రస్తావించడం జరిగింది. నమాజు స్థాపించాలని, జకాత్ చెల్లించాలని, అల్లాహ్ పట్ల, అల్లాహ్ ప్రవక్త ముహమ్మద్ (సఅసం) పట్ల విధేయత చూపాలని ముస్లిములకు బోధించడం జరిగింది.

58. అల్ ముజాదలా సూరా

అవతరణ : మదీనా ఆయతులు : 22

అపార కరుణామయుడు, పరమ కృపాశీలుడైన
అల్లాహ్ పేరుతో

1 (ఓ ప్రవక్తా!) తన భర్త విషయమై నీతో
వాదిస్తూ, అల్లాహ్ కు ఫిర్యాదు చేసుకుంటూ
ఉన్న ఆ స్త్రీ మాటను అల్లాహ్ విన్నాడు.
ఇంకా, అల్లాహ్ మీరిద్దరి మధ్య జరిగిన
సంవాదనను (కూడా) విన్నాడు.¹ నిశ్చ
యంగా అల్లాహ్ (అంతా) వినేవాడు,
చూసేవాడు.

2 మీలో ఎవరయినాసరే తమ భార్యలపై
'జిహార్'ను ప్రయోగించినంత మాత్రాన
(నీవు నా తల్లి వీవు లాంటి దానివి అని

سُورَةُ الْمُجَادِلَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قَدْ سَمِعَ اللَّهُ قَوْلَ الَّتِي تُجَادِلُكَ فِي زَوْجِهَا وَ
تَشْتَكِي إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ يَسْمَعُ تَحَاوُرَكُمَا إِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ①

الَّذِينَ يُظَاهِرُونَ مِنكُم مَّن سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ لِي لَئِن لَّمْ يَنتَهِ

1. ఆ స్త్రీ పేరు హజ్రత్ ఖౌలా బిన్తె మాలిక్ బిన్ సాలబ (ర.అన్ హా). అజ్జాన కాలంలో అరబ్బులు తమ భార్యలతో గొడవపడినపుడు కోపావేశంలో “నువ్వు నాకు తల్లిలాంటి దానవు” అని చెప్పేవారు. ఈ మాటపైనే విడాకులు జరిగిపోయేవి. లేదా వారు తమ భార్యకు దూరమైపోయేవారు. ఈ పద్ధతినీ వారు ‘జిహార్’గా వ్యవహరించేవారు. ఒకసారి హజ్రత్ ఖౌలా భర్త ఔస్ బిన్ సామిత్ (రజి) కూడా అదే పని చేశారు. దాంతో ఆమె ఎంతగానో ఆందోళన చెంది, మహాప్రవక్త (సఅసం) దగ్గరికి పరుగెత్తుకొనివచ్చి లబోదిబోమంది. అప్పటివరకు దానికి సంబంధించిన ఉత్తర్వులేవీ అల్లాహ్ తరపు నుంచి అవతరించలేదు. అందుచేత దైవప్రవక్త (స) కూడా ఆమెకు సమాధానం ఇవ్వటంలో తాత్పరం చేసేసరికి ఆమె వాదులాటకు దిగింది. మరోవైపు తన ప్రభువుకు ఫిర్యాదు కూడా చేసుకున్నది. అప్పుడు ఈ ఆయతు అవతరించింది. దేవుడు ఈ వాక్యం ద్వారా ‘జిహార్’కు సంబంధించిన స్పష్టమైన ఆదేశాన్ని జారీ చేశాడు. ఆ సమస్యకు ‘పరిహారం’ ద్వారా పరిష్కారం చూపాడు (అబూ దావూద్ - కితాబుత్తలాఖ్). ఈ సంఘటనపై హజ్రత్ ఆయిషా (ర.అన్ హా) ఏమంటున్నారో చూడండి : “అల్లాహ్ జనుల మాటలను ఎంత చక్కగా వింటాడు! ఆ స్త్రీ ఇంటిమూలన దైవప్రవక్త (స)తో వాదోపవాదాలు మొదలెట్టింది. తన భర్త చేసిన అనుచితమైన పనిపై ఫిర్యాదు చేసుకోసాగింది. కాని నేను ఆమె మాటల్ని వినలేకపోయాను. అయితే ఆకాశాలలో

నోరు జారినంత మాత్రాన) వారు వారికి తల్లులైపోరు. వారిని కన్నవారు మాత్రమే వాస్తవానికి వారి తల్లులు.² నిజానికి ఈ విధంగా పలికేవారు అసహ్యమైన మాటను, అబద్ధాన్ని పలికారు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ మన్నించేవాడు, క్షమాభిక్ష పెట్టేవాడూను.³

3 మరెవరయినా తమ భార్యలపై 'జిహార్' ను ప్రయోగించి, తమ నోటి ద్వారా జారిపోయిన (తప్పుడు) మాటను ఉపసంహరించదలచుకుంటే⁴ వారు ఒకరినొకరు తాకకముందే అతను ఒక బానిసకు స్వేచ్ఛను ప్రసాదించాలి.⁵ దీని ద్వారా మీకు గుణపాఠం నేర్పబడుతున్నది. మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ కు తెలుసు.

إِلَّا آبِيَّ وَلَدِيَّ وَمَنْ مِمَّنْ وَاتَّعَمُّوا لَعْنَةُ اللَّهِ لَعْنَةُ غُفُورٍ ﴿٢﴾

وَالَّذِينَ يَظَاهِرُونَ مِنِّي بِأَمْثَلِ الَّذِي يُبَيِّنُ لِمَا قَالُوا فَتَحَرِّرْ رِقَبَةً مِّن قَبْلِ أَنْ يَبَاسَ آذَانُكَ بِرِجْلِكَ تَوَعَّلُونَ بِهِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣﴾

ఉన్న అల్లాహ్ ఆమె మొరను అలకించాడు” (సుననె ఇబ్నుమాజ). సహీహ్ బుఖారీలో కూడా క్లుప్తంగా ఈ ప్రస్తావన ఉంది. (కితాబుత్తైహీద్).

2. మీరు మీ భార్యలను 'తల్లులు' అని చెప్పినంతమాత్రాన వారు మీ కన్నతల్లులై పోరు. ఒకవేళ ఎవరయినా 'తల్లి' అని చెప్పేబదులు చెల్లి లేక కూతురువంటి దానవు అని చెబితే అట్టి స్థితిలో కూడా అది జిహార్ అవుతుందా? 'అవును' అంటున్నారు ఇమామ్ మాలిక్, ఇమామ్ అబూ హనీఫాలు. ఇతర విద్వాంసులు మాత్రం దీనిని జిహార్ గా పరిగణించటం లేదు. మొదటి అభిప్రాయమే సరైనదిగా తోస్తోంది.

ఇక్కడ మరో విషయం కూడా గమనించాలి. ఆ రోజుల్లో జిహార్ చేసే వ్యక్తి తన భార్యనుద్దేశించి 'అంతి అలయ్య కజహారి ఉమ్మీ' (నీవు నా కొరకు నా తల్లి వీపు లాంటిదానివి) అని అనేవాడు. జహారున్ అంటే వీపు అని అర్థం. జిహార్ అన్న పదం దీన్నిండి వచ్చినదే. ఈ 'జహారున్' అన్న పదం ఆధారంగానే పండితుల మధ్య ఒక చర్చ సాగింది. అదేమిటంటే, ఎవడైనా వ్యక్తి 'వీపు' ప్రస్తావన లేకుండా 'నీవు నా తల్లిలాంటి దానవు' అని అంటే అప్పుడేమవుతుంది? అది జిహార్ గా పరిగణించబడుతుందా? ఈ విషయంలో కొంత భేదాభిప్రాయం ఉంది. ఒకవేళ అతను 'జిహార్' చేయాలన్న ఉద్దేశంతోనే ఆ మాట అంటే అప్పుడది జిహార్ గా పరిగణించబడుతుందనీ, లేనిపక్షంలో అది జిహార్ కాబోదని పండితులు అభిప్రాయపడ్డారు. ఈ నేపథ్యంలో

4 ఈ స్థోమతలేనివాడు, భార్యాభర్తలు పరస్పరం ముట్టుకోకముందే అతను రెండు మాసాలపాటు ఎడతెగకుండా ఉపవాసాలు పాటించాలి. ఈపాటి శక్తి కూడా లేనివాడు అరవైమంది అగత్య పరులకు అన్నం పెట్టాలి. అల్లాహ్ మరియు ఆయన ప్రవక్తపై మీ పరిపూర్ణ విశ్వాసం రూఢీ కావటానికే ఇది మీపై విధింపబడింది. ఇవి అల్లాహ్ నిర్ణయించిన హద్దులు. అవిశ్వాసులకు బాధాకరమైన శిక్ష ఖాయం.

فَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ فَيْصَالٍ سَهَّيْنَا مِنْهُ مَتَاعَ عَيْنٍ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ آتَانَا
فَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فِرَاطًا عَلَيْهِمْ سِتْرَيْنَ مِنْ كَيْدِنَا ذَلِكَ لِمَنْ مُؤْمِنًا بِاللَّهِ
وَرَسُولِهِ وَرَبِّكَ حُدُودُ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِنَ عَدَابِ الْبَاطِلِ ۝٣

ఇమామ్ అబూ హనీఫా (రహ్మాలై) ఏమంటున్నారంటే, చూడటం ధర్మ సమ్మతమైనటు వంటి అవయవంతోగనక పోల్చి చెప్పినట్లయితే అది జిహార్ క్రిందికి రాదు. ఇమామ్ షాఫియా (రహ్మాలై) కూడా 'వీవు లాంటి దానివి' అని అన్నప్పుడే జిహార్ అవుతుందని అభిప్రాయపడ్డారు. (ఫత్హుల్ ఖదీర్).

3. అందుకే దేవుడు ఈ అనుచితమైన చర్యకు పాల్పడి ఇరుక్కుపోయిన వారిని పరిహారం (కఫ్ఫారా) ద్వారా బయటపడే అవకాశం కల్పించాడు.
4. 'జిహార్'కు సంబంధించిన వివరాలు ఇక్కడి నుంచి మొదలవుతున్నాయి. ఉపసంహరించుకోవటమంటే ఆ భార్య వద్దకు పోదలచటం అని భావం.
5. అంటే, ఆమెతో సంభోగించకముందే 'పరిహారం' చెల్లించాలి. పరిహారం ఈ విధంగా చెల్లించాలి : 1. ఒక బానిసకు స్వేచ్ఛను ప్రసాదించాలి. లేదా 2. ఈ స్థోమత లేని పక్షంలో ఎడతెగకుండా రెండు నెలలపాటు ఉపవాసాలుండాలి. ఒకవేళ మధ్యలో తగు కారణం లేకుండా ఉపవాసం నాగాచేస్తే మళ్లీ మొదటినుంచి ఉపవాసాలు మొదలెట్టి రెండు మాసాల వ్యవధిని పూర్తిచేయాలి. తగు కారణం అంటే వ్యాధిగ్రస్తతకు లోనవటం లేదా ప్రయాణం చేయవలసి రావటం. ఇమామ్ అబూ హనీఫా ప్రకారం వ్యాధిమూలంగా మధ్యలో నాగా వచ్చినా మళ్లీ మొదటినుండి ఉపవాసాలుండవలసిందే. 3. ఒకవేళ రెండు నెలలపాటు నిరాఘాటంగా ఉపవాసాలుండగలిగే శక్తి లేకపోతే 60 మంది నిరుపేదలకు అన్నం పెట్టాలి. కొంతమంది పండితుల అభిప్రాయం ప్రకారం ఒక్కో పేదవాడికి కనీసం రెండు 'ముద్'ల (అంటే 1250 గ్రాముల) ఆహారం ఇవ్వాలి. ఒక ముద్ ఇచ్చినా సరిపోతుందని మరికొందరు అభిప్రాయపడ్డారు. కాని

5 అల్లాహ్ కు, ఆయన ప్రవక్తకు వ్యతిరేకంగా వ్యవహరించేవారు వారి పూర్వీకులు పరాభవం పాలైనట్టే⁶ పరాభవం పాలవుతారు.⁷ నిశ్చయంగా మేము స్పష్టమైన నిదర్శనాలను అవతరింపజేసి ఉన్నాము. అవిశ్వాసులకు అవమానకరమైన శిక్ష తప్పదు.

6 ఏ రోజున అల్లాహ్ వారందరినీ తిరిగి లేపుతాడో అప్పుడు వారికి వారు చేసుకున్న కర్మలను తెలియపరుస్తాడు. అల్లాహ్ దాన్ని లెక్కించి పెట్టాడు. వారు మాత్రం దానిని మరచిపోయారు.⁸ కాని అల్లాహ్ అన్నింటికీ సాక్షిగా ఉన్నాడు.⁹

إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أَسْوَاُ مَا كُفِرْنَا بِهِ مِنَ الْإِثْمِ
قَبْلِهِمْ وَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتِنَا لِلْمُكَفِّرِينَ عَذَابًا بَشِيرًا ۝

يَوْمَ يَجْعَلُ اللَّهُ جَبَابًا فَيَنْبِتُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَعْيُنِهِمْ وَأَحْصَاهُ اللَّهُ

وَسَوَّاهُ وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۝

ఖుర్ఆన్ లోని పదజాలం ప్రకారం పేదలు కడుపునిండా - తృప్తిగా - తినగలిగేంత అన్నం పెడితే సరిపోతుందని తెలుస్తోంది. అందరికీ ఒకేసారి అన్నం పెట్టాలన్న నిబంధన ఏమీ లేదు. కిస్తుల వారీగా కూడా తినిపించవచ్చు (ఫత్ హుల్ ఖదీర్). అయితే పూర్తిగా 60 మందికి అన్నం పెట్టేవరకు మాత్రం భార్యతో సమాగమం జరపకూడదు.

6. ఈ రకమయిన విరోధ భావం వల్లనే గతంలో ఎన్నో జాతులవారు వినాశం పాలైనారు.
7. మీరు గనక ఈ విరోధాన్ని మానుకోకపోతే మీకు కూడా అదే గతి పడుతుందని దేవుడు హెచ్చరించాడు. విరోధాన్ని విడిచిపెట్టని మక్కా ముష్రిక్కులకు అవమానం తప్పలేదు. బద్ర యుద్ధ దినాన వారు ఘోర పరాభవానికి గురయ్యారు. వారిలో కొందరు వధించబడగా, మరికొందరు ఖైదీలుగా పట్టుబడ్డారు. ఆ యుద్ధంలో ముస్లింలు గెలిచారు. ఈ గెలుపు కూడా ముష్రిక్కులకు తీవ్ర అవమానకరంగా పరిణమించింది.
8. పాపాల కుప్ప అంత పెద్దదిగా ఉన్నప్పుడు దాన్ని జ్ఞాపకముంచుకోవటమెలా?! అన్న సందేహం ఇక్కడ నివృత్తి చేయబడింది. నిజమే. మీకోసం ఇది అసాధ్యమే. మీకు మీరు చేసుకున్న కొన్ని పనులే జ్ఞాపకం ఉండవు. కాని అల్లాహ్ కు ఇది ఎంతమాత్రం కష్టసాధ్యం కాదు. మీరు చేసిన ఒక్కో చేష్టను ఆయన భద్రపరచి ఉంచాడు.
9. ఏ వస్తువు కూడా ఆయన నుండి దాగిలేదు. ఆయన ప్రతిదీ తెలుసుకుంటాడనే విషయం తరువాతి వాక్యంలో చెప్పబడింది.

7 భూమ్యాకాశాలలో ఉన్న ప్రతి వస్తువు గురించి అల్లాహ్ కు తెలుసన్నది నీవు చూడటం లేదా? నాల్గవవాడుగా అల్లాహ్ లేకుండా ఏ ముగ్గురి మధ్య కూడా రహస్య మంతనాలు జరగవు. ఆరవవాడుగా అల్లాహ్ లేకుండా ఏ ఐదుగురి మధ్యన కూడా (రహస్య సమాలోచనలు సాగవు). అంతకన్నా తక్కువ మంది ఉన్నా, ఎక్కువ మంది ఉన్నా-వారెక్కడ ఉన్నా¹⁰ - ఆయన వారితో ఉంటాడు.¹¹ మరి వారు చేసుకున్న వన్నీ ప్రళయదినాన వారికి తెలియపరుస్తాడు.¹² నిశ్చయంగా అల్లాహ్ అన్నీ తెలిసినవాడు.

8 రహస్య మంతనాలు జరపరాదని వారించబడినవారిని నీవు చూడలేదా? అయినాసరే వారు వారినపబడిన దానికే మళ్ళీ పాల్పడుతున్నారు.¹³ వారు పాపం, అత్యాచారం, ప్రవక్త పట్ల అవిధేయతలకు

أَلَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مَا يَكُونُ مِنْ
جَبْوَى ثَلَاثَةِ الْأَمْوَارِ بِعِيْنِهِمْ وَلَا خَسْفَةَ إِلَّا هُوَ سَائِرُكُمْ وَلَا أَذَى
مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْثَرَ الْأَمْوَارِ مِنْ آيِنٍ مَا كَانُوا ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوا
يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ سَمِيْعٌ عَلِيمٌ ﴿١٠﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ هُوُوا عَنِ الْجَبْوَى ثُمَّ يُعْوَدُونَ لِمَا هُوُوا عَنْهُ
وَيَسْتَجِوْنَ بِالْآيَةِ وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَتِ الرَّسُولِ وَإِذْ جَاءُواكَ
حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يَحْيِكْ بِهِ اللَّهُ وَيَقُولُونَ فِي أَنْفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا

10. ఇక్కడ 'సంఖ్య' ఉదాహరణగా మాత్రమే ఇవ్వబడింది. మంతనాలు జరిపేవారు ఏ సంఖ్యలో ఉన్నా వారు ఎంత రహస్యంగా మాట్లాడుకున్నా దేవుడు తప్పక తెలుసు కుంటాడు. ఎందుకంటే ఆయన బిగ్గరగా మాట్లాడినా, లోలోపలే గుసగుసలాడుకున్నా పసిగడతాడు. ఆయన అంతర్యాల్లోని రహస్యాలను సయితం ఎరిగినవాడు.
11. మనిషి ఏకాంతంలో ఉన్నా లేక జన సమూహంలో ఉన్నా, పట్టణాలలో ఉన్నా పల్లెల్లో ఉన్నా, పర్వత గుహల్లో దాగివున్నా ఎడారి ప్రదేశాలలో సంచరిస్తున్నా - అతడు అల్లాహ్ నుండి దాగి ఉండలేడు. సర్వకాల, సర్వావస్థల్లో ఆయన మనిషి వెంట ఉంటాడు.
12. అంటే దాని ప్రకారమే ఆయన వారికి 'ప్రతిఫలం' ఇస్తాడు. సజ్జనులకు సత్కార్యాల ప్రతిఫలం! దుర్జనులకు వారి దురాగతాల ప్రతిఫలం! చేసుకున్న వారికి చేసుకున్నంత!
13. వారు మదీనాలోని కపటులు, యూదులు. వారు కూర్చునివున్న స్థలం వైపునుండి ముస్లింలు సాగిపోతున్నప్పుడు వారు మరింత దగ్గరై పరస్పరం చెవులు కొరుక్కుం టున్నట్లుగా గుసగుసలాడుతారు. వారు ముస్లిములకు వ్యతిరేకంగా ఏదో కుట్ర

సంబంధించిన రహస్య మంతనాలను సాగిస్తున్నారు. ¹⁴ వారు నీ దగ్గరకు వచ్చినపుడు, అల్లాహ్ నీకు ఏ పదజాలంతో సలాం చెయ్యలేదో ఆ పదజాలంతో నీకు సలాం చేస్తారు. ¹⁵ పైపెచ్చు, “మనం పలికే ఈ మాటలపై అల్లాహ్ మనల్ని ఎందుకు శిక్షించటం లేదు?!” అని లోలోపలే చెప్పుకుంటారు. ¹⁶ వారికి నరకం (యాతన) సరిపోతుంది. వారు అందులోకి ప్రవేశిస్తారు. ¹⁷ అది అత్యంత చెడ్డ గమ్యస్థానం.

① اللَّهُ بِمَا نَقُولُ حَسْبُنَا اللَّهُ يَصْلُوْنَهَا فَيَسِّرُ الْبَصِيْرَ

పన్నుతున్నారన్న భావం ఆ దృశ్యంలో అంతర్గతమై ఉంటుంది. లేదా శత్రు సైన్యం ముస్లిం సేనలకు పెద్ద నష్టం కలిగించినదన్న భావం అందులో స్ఫురిస్తూ ఉంటుంది. మొత్తానికి ముస్లింల శిబిరంలో కలవరం సృష్టించి, వారి శ్రేణుల్లో భయోత్పాతాన్ని, గందరగోళాన్ని వ్యాపింపజేయాలన్నది వారి ఉద్దేశం. అందుకే ఇలాంటి చెవి కొంఠకుడు ధోరణిని అవలంబించరాదని దైవప్రవక్త (స) వారికి తాకీదు చేశారు. కొన్నాళ్ల పాటు వారు దాన్ని మానుకున్నారు. కాని కొంతకాలం తరువాత మళ్లీ ఆ నిందార్థమైన చేష్టను మొదలెట్టారు. ఈ ఆయతులో కపటుల, యూదుల ఆ వెకిలి చేష్ట గురించే చెప్పబడింది.

14. వారు ఎప్పుడు రహస్య సమాలోచన జరిపినా సత్కార్యం, భయభక్తుల గురించి చెప్పుకోరు సరికదా అన్యాయం అక్రమాల గురించి, పాపిష్టి పనుల గురించి, వెన్నుపోటు చర్యల గురించే మాట్లాడుకుంటారు. ప్రవక్త ఆజ్ఞలను ఉల్లంఘించమని ఒండొకరిని ప్రేరేపిస్తూ ఉంటారు.
15. ‘సలాం’ చేసే పద్ధతిని అల్లాహ్ మనకు తెలియజేశాడు. ‘అస్సలాము అలైకుమ్’ (మీకు శాంతి కలుగుగాక!) అని ఎదుటివారిని దీవించమని చెప్పాడు. కాని యూదులు దైవప్రవక్త (సఅసం) సన్నిధికి వచ్చినపుడు “అస్సాము అలైకుమ్ యా అలైక” (నీకు చావు మూడుగాక!) అని శాపనార్థం పెట్టేవారు. అందుకే దైవప్రవక్త (స) వాళ్లకు ప్రతిసలాం చేస్తూ, క్లుప్తంగా “వ అలైకుమ్” లేక “వ అలైక” (మీకూడ) అని పలికేవారు. ఎవరయినా గ్రంథపహులు మీకు సలాం చెబితే, దానికి జవాబుగా మీరు ‘అలైక’ అని పలకండి అని ముస్లిములకు తాకీదు చేశారు. అంటే మీరు మా

9 ఓ విశ్వాసులారా! మీరు గనక (పరస్పరం) రహస్య సమాలోచన జరిపితే పాపం, అత్యాచారం, ప్రవక్త పట్ల అవిధేయత గురించిన సమాలోచన జరపకండి. ¹⁸ దానికి బదులు సత్కార్యం, భయభక్తులకు సంబంధించిన సమాలోచన జరపండి. ¹⁹ అల్లాహ్ కు భయపడుతూ ఉండండి. ఆయన వద్దకే మీరంతా సమీకరించబడతారు.

10 విశ్వాసులను వ్యాకుల పరచాలనుకునే (కుత్తిత) సమాలోచనలు పైతాను ప్రేరణలే. ²⁰ అల్లాహ్ అనుజ్ఞ కానంత వరకూ వాడు వారికి ఎలాంటి కీడు కలిగించలేడన్నది నిజం. విశ్వాసులు మాత్రం అల్లాహ్ నే నమ్ముకోవాలి. ²¹

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَنَاجُوا بِالْإِلَهِ
وَالْعُدْوَانِ وَمَعْصِيَةِ الرَّسُولِ وَتَنَاجُوا بِاللَّهِ وَالْعَفْوَ
وَأَقْسُوا لِلَّهِ الَّذِي إِلَيْهِ تُعْشَرُونَ ①

إِنَّمَا التَّوْبَىٰ مِنَ الشَّيْطَانِ لِيَحْزَنَ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيْسَ
بضَّرَّاهُمْ سَيِّئًا إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ②

కోసం ఏం కోరుకుంటున్నారో అదే మీకునూ కలుగుగాక! అని దీని భావం (సహీహ్ బుఖారీ, ముస్లిం - కితాబుల్ అదబ్).

16. ఈ ప్రవక్త సత్యవంతుడే అయితే మనం పలికే ఈ చెడు మాటలకు దేవుడు మనల్ని శిక్షించాలి కదా! అన్నది వారి ఉద్దేశం.
17. అల్లాహ్ తన ప్రణాళికననుసరించి ఇషాలోకంలో వారి విపరీత చర్యలపై తక్షణం దండించకపోయినా పరలోకంలో వారికి నరకశిక్ష ఖాయం. అక్కడ వారు ఎలా తప్పించుకుంటారు? వారి రాకకోసం పరలోకంలో నరకం ఎదురుచూస్తూ ఉంది.
18. యూదులు, కపట ముస్లిములు ఈ రకంగా చెవులు కొరుక్కునేవారు. ముస్లిములను ఈ దురలవాటు నుంచి దూరంగా ఉంచే ఉద్దేశంతో ఈ తాకీదు చేయబడింది. - ఓ ముస్లిములారా! మీరు మీ విశ్వాసం విషయంలో నిజాయితీ గలవారైతే ఇలాంటి పాపకార్యాలతో కూడిన మంతనాలకు, గుసగుసలకు దూరంగా ఉండండి అని హెచ్చరించటం జరిగింది.
19. మీరెప్పుడైనా రహస్య సమాలోచన సాగించవలసివస్తే అందులో పరోపకారం, శ్రేయోభిలాష, దైవభక్తి, దైవప్రవక్త (స) యెడల విధేయతా భావం తొణకిసలాడుతూ ఉండాలి. అపకారబుద్ధి ఏ కోసానూ ఉండరాదు. సత్కార్యం, దైవభీతి (తఖ్వా) అంటే ఇదే.
20. అపచారాన్ని, అవిధేయతను, అపరాధాలను తలపెట్టే రహస్య మంతనాలు పైతాను

11 ఓ విశ్వాసులారా! సమావేశాలలో కాస్త ఎడంగా కూర్చోండి అని మీతో అనబడినప్పుడు, మీరు కాస్త ఎడంగా కూర్చోండి. ²² అల్లాహ్ మీకు విశాలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. ²³ 'లేవండి' అని మీతో అనబడినప్పుడు మీరు లేచినలబడండి. ²⁴ మీలో విశ్వసించినవారి, జ్ఞానం ప్రసాదించబడినవారి అంతస్థులను అల్లాహ్ పెంచుతాడు. ²⁵ మీరు చేసే ప్రతి పనీ అల్లాహ్ జ్ఞానపరిధిలో ఉంది.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا فِي الْمَجَالِسِ فَافْسَحُوا يَفْسَحَ اللَّهُ لَكُمْ وَإِذَا قِيلَ لَكُمْ انشُرُوا فَانشُرُوا وَارْفَعُوا لِلَّهِ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٌ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ①

తరఫున మాత్రమే ఉంటాయి. ఇలాంటి దుష్ప్రేరణల ద్వారా విశ్వాసులను ఇరకాటంలో పెట్టాలన్నదే ఆ ధూర్తుడి ఉద్దేశం.

21. అయితే దైవాజ్ఞానానంతవరకూ ఈ రహస్య మంతనాల వల్ల, పైతాను ప్రేరణల వల్ల మీకెలాంటి హాని కలగదు. అందుకే మీరు శత్రువుల తుచ్చమైన చేష్టలకు వెరవవలసిన అవసరం లేదు. పైగా మీరు అల్లాహ్ నే నమ్ముకోండి. ఎందుకంటే మీ సమస్త వ్యవహారాలు అల్లాహ్ చెప్పుచేతల్లో ఉన్నాయి. మిమ్మల్ని దొంగదెబ్బ తీయాలనుకుంటున్న ఈ యూదుల, కపటుల ఆటలు ఎంతమాత్రం సాగవు.

సమాలోచనలకు సంబంధించి ముస్లింలకు చేయబడిన ఒక ముఖ్యహితవు ఏమిటంటే, వారిలో ముగ్గురు వ్యక్తులు ఒకచోట చేరినప్పుడు, తమలోని ఒక వ్యక్తిని విడిచిపెట్టి ఇద్దరు వ్యక్తులు పరస్పరం గుసగుసలాడుకోకూడదు. ఎందుకంటే ఈ పద్ధతి వల్ల వేరైపోయిన ఆ ఒక్క వ్యక్తి మనసు నొచ్చుకుంటుంది. (సహీహ్ బుఖారీ - కితాబుల్ ఇస్తీజాన్; సహీహ్ ముస్లిం - కితాబుస్సలామ్). అయితే ఆ మూడవ వ్యక్తి అనుమతిని పొందిన మీదట మాట్లాడుకుంటే అందులో తప్పులేదు.

22. ఈ వాక్యంలో ముస్లింలకు సభామర్యాదలు తెలుపబడ్డాయి. ఇక్కడ సభ (లేక సమావేశం) అనే పదం చాలా విస్తృతార్థం గలది. మంచి ఉద్దేశంతో, పుణ్యం పొందే ఉద్దేశంతో, ఇతరులకు బోధపరిచే సంకల్పంతో నిర్వహించే ప్రతి సభా ఇందులోకి వస్తుంది (ఖుర్తుబీ). 'ఎడంగా కూర్చోండి' అంటే మీరు కూర్చున్న సభాస్థలి విశాలంగా ఉండాలి. తరువాత వచ్చిన వారు ఇబ్బంది పడకుండా సర్దుకుని కూర్చునేలా ముందునుంచే జాగ్రత్తపడాలి. తరువాత వచ్చేవారు నిలబడక తప్పని పరిస్థితిని సృష్టించకూడదు. ముందు వచ్చి కూర్చున్న వారిని లేపి వారి స్థలంలో కూర్చోవటం కూడా మంచి పద్ధతి కాదు. మనసులో చోటు ఉంటే సభలలో కూడా చోటు

12 విశ్వసించిన ఓ ప్రజలారా! మీరు దైవ ప్రవక్త (సఅసం)తో రహస్య సమాలోచన చేయదలిస్తే, మీరు రహస్య సమాలోచనకు ముందు ఎంతో కొంత దానం చేయండి. 26

ఇది మీ కొరకు ఎంతో ఉత్తమమైనది, పవిత్రమైనది. 27 ఒకవేళ మీకు ఆ స్థోమత లేకపోతే అల్లాహ్ క్షమించేవాడు, కనికరించేవాడు.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَا جَيْمُوا الرَّسُولَ فَقَدْ مَوَّابَيْنَ يَدَيْ
مَوْلَانَا صَدَقَةٌ لِكُلِّكُمْ وَأَطْرَافًا لِكُلِّكُمْ وَأَقْرَابًا لِلَّهِ
عَفْوًا رَحِيمًا 17

ఉంటుంది. అందుకే మహాప్రవక్త (సఅసం) ఇలా అన్నారు : “ఎవరయినా ఒక వ్యక్తి మరో వ్యక్తిని లేచి తాను ఆ చోటులో కూర్చోరాడు. ఈ పరిస్థితి రాకుండా ఉండటానికి (ముందుగానే) సభాస్థలిని విశాలంగా ఉంచండి” (సహీహ్ బుఖారీ - కితాబుల్ జుముఆ; సహీహ్ ముస్లిం - కితాబుస్సలాం).

23. అంటే - అల్లాహ్ మీకు స్వర్గంలో సువిశాలమైన స్థలాన్ని ఇస్తాడు. దీనికి మరో అర్థం ఇది : మీరు కోరిన విషయంలో అల్లాహ్ మీకు విస్తృతిని వొసగుతాడు. ఉదాహరణకు : మీ నివాస గృహంలో, మీ ఉపాధిలో, మీ సమాధిలో - సర్వత్రా మీకు విశాలాన్ని ప్రసాదిస్తాడు.

24. అంటే - ఏ మంచి పని కోసం లేవమని ఆజ్ఞాపించబడినా తాత్సారం చేయకుండా లేచి వెళ్ళిపోండి. ముస్లిములకు ఈ విధంగా ఆజ్ఞాపించబడటంలోని ముఖ్యోద్దేశం ఏమిటంటే ప్రవక్త ప్రియసహచరులు (రజి) సాధారణంగా దైవప్రవక్త సమావేశాలలో నుంచి లేచి వెళ్ళడానికి ఇష్టపడేవారు కాదు. అందువల్ల ఏకాంతంలో దైవప్రవక్త (స) ముందు సందేహాలు తీర్చుకోవాలనుకునే వారికి ఇబ్బంది కలిగేది.

25. అంటే - సాధారణ విశ్వాసులకు కూడా స్వర్గం లభించినప్పటికీ వారిలోని జ్ఞానులకు మరిన్ని ఉన్నత స్థానాలు లభిస్తాయి. ధర్మజ్ఞానం కలవారి అంతస్తులు పెరుగుతాయని ఈ వాక్యం ద్వారా విదితమవుతోంది.

26. ప్రతి ముస్లిం దైవప్రవక్త (సఅసం)ను ఏకాంతంలో కలుసుకుని తన సందేహాలను నివృత్తి చేసుకోవాలని ఉప్పిళ్ళూరేవాడు. దీంతో దైవప్రవక్త (స)కు సహజంగానే కొంత ఇబ్బంది కలిగేది. కపటులైతే అవసరం లేకపోయినా దైవప్రవక్తతో సుదీర్ఘంగా సంభాషణ జరిపేవారు. ఈ ధోరణిని అడ్డుకోవటానికి దేవుడు ఈ ఆయతును ఒక ఆంక్షగా అవతరింపజేశాడు.

27. (ఉత్తమం, పవిత్రం) ఎందుకంటే ఈ దానధర్మాల వల్ల మీ ధార్మికసోదరుల్లోని పేద వారికే మేలు జరుగుతుంది. ఇంకా ఈ సత్కార్యం వల్ల ఆత్మశుద్ధి జరుగుతుంది. దీని

13 ఏమిటి, మీ రహస్య సమాలోచనకు ముందు మీరు దానం చేయాలి అనే సరికి భయపడిపోయారా? మీరు ఈ దాన ధర్మము చేయలేకపోయినప్పుడు అల్లాహ్ కూడా మిమ్మల్ని మన్నించాడు.²⁸ అందుకే ఇప్పుడు సమాజులను (సజావుగా) నెలకొల్పండి. జకాత్ను (విధిగా) ఇస్తూ ఉండండి. అల్లాహ్ కు, ఆయన ప్రవక్తకు విధేయత చూపుతూ ఉండండి.²⁹ మీరు చేసేదంతా అల్లాహ్ కు పూర్తిగా ఎరుకే.

14 ఏమిటి, అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి గురైన వారితో కుమ్మక్క అయిన వారిని నీవు చూడలేదా?³⁰ అసలు మీరు (ఈ కపటులు) మీ వారూ కారు. వాళ్ల పక్షాన చేరినవారూ కారు.³¹ తెలిసి కూడా వారు - ఉద్దేశ్యపూర్వకంగా - అసత్య విషయాలపై ప్రమాణం చేస్తున్నారు.³²

أَسْفَعْتُمْ أَنْ تُقَدِّمُوا بَيْنَ يَدَيْ نَجْوَاكُمْ صَدَقْتُمْ وَفَاتِكُمْ
تَعْلَمُوا وَأَتَابَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ
وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَاللَّهُ جَبَّارٌ عَلَيْهِمُ الْعَمَلُونَ ﴿١٠﴾

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ مِمَّا ظَنُّوهُمْ وَلَا
مِنْهُمْ وَيَصِفُونَ عَلَى الْكَيْدِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾

ద్వారా బోధపడేదేమిటంటే ఈ ఆజ్ఞ విధిగా కాకుండా పుణ్యఫలాపేక్షతోనే విధించబడింది.

28. ఇది పుణ్యఫలాపేక్షతో ఆజ్ఞాపించబడిన విషయమే అయినప్పటికీ ముస్లింలకు కొంత ఇబ్బందికరంగా పరిణమించింది. అందుకే అల్లాహ్ ఈ ఆంక్షను తొందరగానే ఎత్తివేశాడు.

29. అంటే - మీరు గనక సమాజు, జకాతు వంటి విధులను ఖచ్చితంగా నెరవేర్చి, దైవాదేశాలకు, దైవప్రవక్త ఉపదేశాలకు కట్టుబడి ఉన్నట్లయితే మీ ఈ సదాచరణ దానధర్మాలకు ప్రత్యామ్నాయంగా పరిగణించబడుతుంది.

30. దివ్య ఖుర్ఆన్ లో వివరించబడిన దాని ప్రకారం అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి గురైన వారంటే యూదులన్నమాట. వారితో నికార్పయిన ముస్లిములెన్నడూ దోస్తీ చేయరు. కపట ముస్లింలు మాత్రమే యూదులతో స్నేహ సంబంధాలు పెట్టుకుంటారు. మదీనాలో ఒకవైపు యూదుల కుట్రలు తీవ్రతరమై, మరోవైపు కపటులు కూడా ముస్లిం సమాజంలో పుట్టుకు వచ్చినప్పుడు ఈ వాక్యం అవతరించింది. కాని అప్పటికింకా యూదులు మదీనా నుంచి బహిష్కారానికి గురికాలేదు.

15 వారికోసం అల్లాహ్ అత్యంత కఠినమైన శిక్షను సిద్ధపరచి ఉంచాడు. ³³ వారు చేసేవి ముమ్మాటికీ చెడుపనులే.

16 వారు తమ ప్రమాణాలను ఆసరా (డాలు)గా చేసుకున్నారు. ³⁴ పైగా అల్లాహ్ మార్గంనుండి ఆపుతున్నారు. ³⁵ వారికి అవమానకరమైన శిక్ష తథ్యం.

17 వారి సిరిసంపదలుగానీ, వారి సంతానం గానీ అల్లాహ్ కు వ్యతిరేకంగా వారికేమాత్రం పనికిరావు. వారు నరకవాసులు. వారందులో కలకాలం ఉంటారు.

18 వారందరినీ అల్లాహ్ తిరిగి లేపిన రోజున, వారు మీ ముందు ప్రమాణాలు చేసినట్లే ఆయన ముందు కూడా ప్రమాణాలు చేస్తారు. ³⁶ తమకూ ఏదో ఒక

عَدَدًا لِلَّهِ عَلَيْهِمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ إِذْ كَانُوا يَجْعَلُونَ ⑬

إِثْمًا وَإِيْمَانًا فَجَاءَهُمْ فَصْدًا وَعَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُهِينٌ ⑭

لَنْ تُنْفِقَ عَنْهُمْ أَمْوَالَهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ⑮

يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيُنْفِقُونَ لَهُ لِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ⑯

وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ أَلَّا اتَّخَذَهُمُ الْكَافِرُونَ ⑰

31. ఈ కపటులు ఇటు ముస్లింలూ కారు, అటు ధార్మికంగా యూదులు కూడా కారు. మరైతే వీరు యూదులతో స్నేహం ఎందుకు చేసినట్టు? కేవలం ఇస్లాం పట్ల, దైవప్రవక్త (సఅసం) పట్ల విరోధం వల్ల వారు పరస్పరం చెట్టాపట్టాలేసుకున్నారు.
32. ఈ కపటుల ఆంతర్యాలలో కుల్లు నిండి ఉంది. వారు ముస్లిములకు ఎదురుపడినప్పుడు “అయ్యో! మేము కూడా ముస్లింలమే కదండీ!” అని ఒట్టేసి మరీ చెబుతారు. లేదా యూదులతో తమకెలాంటి సంబంధం లేదని అబద్ధపు ప్రమాణం చేస్తారు. కాని వారు చెప్పేదొకటి, చేసేది ఒకటి.
33. యూదులతో చేతులు కలిపి ఇస్లాంకు, ముస్లిములకు వెన్నుపోటు పొడిచిన కారణంగా, అబద్ధపు ప్రమాణాలు చేసిన కారణంగా అల్లాహ్ వారిని కఠినంగా శిక్షిస్తాడు.
34. “ఐమాన్” అంటే ప్రమాణాలు అని అర్థం. ‘యమీన్’ దీని ఏకవచనం. ఒక యోధుడు యుద్ధరంగంలో శత్రువు వేటునుండి తనను రక్షించుకోవటానికి డాలును ఎలా అడ్డుగా పెట్టుకుంటాడో అలాగే ఈ కపటులు ముస్లిముల ఖద్ధపు వేటుకు బలికాకుండా ఉండేందుకు తెలివిగా ‘అబద్ధపు ప్రమాణాన్ని’ ఆసరాగా చేసుకున్నారు.
35. ఈ కపటులు గోముఖ వ్యాఘ్రాలు. వారు తమను తాము ముస్లిములుగా చెప్పుకుని

ఆధారం ఉందని తలపోస్తారు.³⁷ బాగా తెలుసుకోండి! వారు పచ్చి అబద్ధాల కోరులు.

19 పైతాను వారిని లొంగదీసు కున్నాడు.³⁸ వారు అల్లాహ్ ధ్యానాన్ని మరచి పోయేలా చేశాడు.³⁹ వాళ్లు పైతాను ముఠాకు చెందినవారు. బాగా తెలుసుకోండి! ఎట్టకేలకు నష్టపోయేది పైతాను ముఠాయే.⁴⁰

20 ఎవరయితే అల్లాహ్ పట్ల, ఆయన ప్రవక్త పట్ల వైరవైఖరిని అవలంబిస్తారో⁴¹ వారు అత్యంత ఎక్కువగా పరాభవం పాలయ్యేవారిలో ఉంటారు.⁴²

اَسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ الشَّيْطَانُ فَاَنْسَاهُمْ ذِكْرَ اللّٰهِ اَوْلِيَّكَ حَرْبُ
الشَّيْطَانِ الْاِنَّ حَرْبَ الشَّيْطَانِ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿١٩﴾

اِنَّ الَّذِيْنَ يَصِدَّقُوْنَ اللّٰهُ وَرَسُوْلَهُ اَوْلِيَّكَ فِي الْاٰذِلِّيْنَ ﴿٢٠﴾

ముస్లిం శిబిరంలో తూట్లు వేసే పనులు చేసేవారు. సత్కార్యాల నుండి ముస్లింలను ఆపటమే గాక, ఇస్లాంలో ప్రవేశించదలిచే వారిని కూడా నిరోధించేవారు. ఆ విధంగా ప్రజలను దైవమార్గంలో అడ్డుకునే నేరం కూడా వారిపై పడింది.

36. ఇది వారి దుస్సాహసానికి పరాకాష్ఠ. ఎందుకంటే ఏ రహస్యమూ దాగని ప్రళయదినాన కూడా ప్రభువు ఎదుట అబద్ధపు ప్రమాణం చేయటానికి వారు సంకోచించరు.

37. తమ అబద్ధపు ప్రమాణాలు ఇహలోకంలో తమను తాత్కాలికంగా ఆదుకున్నట్లే పరలోకంలో కూడా అవి తమల్ని తాత్కాలికంగా ఉపయోగపడతాయని వారు భావిస్తారు. కాని అవి ఎందుకూ ఉపయోగపడవు.

38. 'ఇస్తహ్వావజ్' (اِسْتَحْوَذَ) అంటే ఆవహించటం, చుట్టుముట్టడం, అదుపులోకి తీసుకోవటం, ఆధిపత్యం వహించటం అనే అర్థాలు వస్తాయి. అందుకే ఈ వాక్యానికి పైతాను వారిని లొంగదీసుకున్నాడు అని అనువదించటం జరిగింది. లొంగదీసు కున్నాడు అన్న మాటలో ఈ అర్థాలన్నీ ఇమిడి ఉన్నాయి.

39. అంటే దేవుడు ఆజ్ఞాపించిన పనులను వారు విస్మరించేటట్లు చేసి, వారించిన పనులను మాత్రం వారు చేసేటట్లు వారిని పురికొల్పుతాడు. చెడు పనులనే అందమైన పనులుగా చిత్రీకరించి వారిని బోల్తా కొట్టిస్తాడు. లేదా వారు తమ మనోవాంఛలకు బానిసలుగా మారేలా చేస్తాడు.

40. అంటే నష్టం మరియు వినాశం అంతా వారి ఖాతాలోనే జమ అవుతుంది. ఎందుకంటే

21 “నేనూ, నా ప్రవక్తలు మాత్రమే ఆధిపత్యం వహిస్తాము” అని అల్లాహ్ వ్రాసిపెట్టేశాడు. ⁴³ నిశ్చయంగా అల్లాహ్ మహాబలుడు, తిరుగులేనివాడు. ⁴⁴

22 అల్లాహ్ ను, అంతిమ దినాన్ని విశ్వసించేవారు అల్లాహ్ పట్ల, ఆయన ప్రవక్త పట్ల శత్రుత్వం వహించేవారిని ప్రేమిస్తున్నట్లు నీవు ఎక్కడా చూడవు ⁴⁵ - ఆఖరికి వారు తమ తండ్రులైనారే, తమ కొడుకు

كَبَّ اللَّهُ لِأَعْلَبِ بْنِ أَدُوَسٍ عَلَىٰ إِيْنِ اللَّهِ قَوْمِي عَزِيْرٌ ①

لَا تَحْبِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ أُولَئِكَ كَتَبَ فِي قُلُوبِهِمُ الْإِيمَانَ وَأَيَّدْنَا لَهُمْ بَرًّا رَبًّا وَيَنْحَلِّمُوا

వారు స్వర్గానికి బదులు అపమార్గాన్ని కొనితెచ్చుకున్నారు. అల్లాహ్ పై అబద్ధాలను కల్పించారు. ఇహలోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ అసత్య ప్రమాణాలు చేశారు.

41. “ముహాద్దతున్” (مُحَادِّثُونَ) అంటే బద్ధశత్రుత్వం, తీవ్రమైన వ్యతిరేకత, రెండు వర్గాలు పరస్పరం కలిసి కూర్చోవటానికే సుముఖత చూపనంతటి వైరం అన్న అర్థాలు వస్తాయి. ఆ రెండింటివీ భిన్న ధృవాలు. అసలు ఈ పదం ‘హద్’ (హద్దు) నుంచి వచ్చినదే. ఒకరు ఒక హద్దున ఉంటే మరొకరు మరో హద్దున ఉంటారన్నమాట. ఈ క్రమంలో ఈ పదం వారింపు అన్న అర్థంలోనూ ఉపయోగించబడింది. ద్వారం దగ్గర కాపలా ఉండేవాణ్ణి కూడా అరబీలో హద్దాద్ అని అనటం జరుగుతుంది. (బహుశా అతను ఇతరుల్ని లోనికి రాకుండా అడ్డుకుంటాడనే భావంతో కావచ్చు) (ఫత్ హుల్ ఖదీర్).

ఏమైనప్పటికీ దేవుని పట్ల, దైవప్రవక్త పట్ల ఇంతటి తీవ్రమయిన వ్యతిరేకతను ప్రదర్శించిన వారికి చివరకు మిగిలేది ఘోరపరాభవం తప్ప మరేమీ కాదు.

42. గత కాలంలో దైవం మరియు దైవప్రవక్తల యెడల శత్రువులుగా మారిన వారెవరూ ప్రాబల్యం వహించలేదు. పైగా వారు ఇహలోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ తుచ్చులయ్యారు. అలాగే అంతిమ దైవప్రవక్త (సఅసం) పట్ల వైరవైఖరి ప్రదర్శించేవారు కూడా ఇహలోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ అవమానంపాలు కావలసి ఉంటుంది.

43. అంటే - “లాహ్ మహ్ పూజ్” లో ఈ విషయం రాసిపెట్టబడి ఉంది. అందులో ఎటువంటి మార్పు ఉండదు. ఈ విషయం మోమిన్ సూరా 51, 52 ఆయతుల పాద సూచికలలో కూడా వివరించబడింది.

44. ఈ విధివ్రాతను రాసిపెట్టినవాడు అత్యంత శక్తిశాలి, తిరుగులేని వాడైనప్పుడు మరి ఆ నిర్ణయాన్ని మార్చగల వాడెవడంటాడు? దీని భావం ఏమిటంటే దేవుని విధివ్రాత తిరుగులేనిది, మార్పులు చేర్పులకు వీలు లేనటువంటిది.

లైనాసరే, తమ అన్నదమ్ములైనాసరే, తమ పరివార జనులైనాసరే⁴⁶ (ససేమిరా వారిని ప్రేమించరు). అల్లాహ్ విశ్వాసాన్ని రాసి పెట్టినది ఇలాంటి వారి హృదయాల లోనే!⁴⁷ ఆయన తన ఆత్మద్వారా వీరిని ప్రత్యేకంగా బలపరిచాడు.⁴⁸ ఇంకా వీరికి, క్రింద సెలయేరులు పారే స్వర్గ వనాలలో ప్రవేశం కల్పిస్తాడు. అందులో వీరు కలకాలం ఉంటారు. అల్లాహ్ వీరి పట్ల ప్రసన్నుడయ్యాడు. వీరు అల్లాహ్ పట్ల సంతుష్టులయ్యారు.⁴⁹ అల్లాహ్ పక్షానికి చెందిన వారంటే వీరే. నిశ్చయంగా సాఫల్యం పొందేవారు అల్లాహ్ పక్షం వారే.⁵⁰

جَاءَتْ قَوْمِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَلِيلِينَ فِيهَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ
وَرَضُوا عَنِّي أُولَئِكَ حِزْبُ اللَّهِ أَلَا إِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُوَ
الْمُجْتَبَىٰ ۗ

45. ఈ ఆయతులో దేవుడు చెప్పిన ముఖ్య విషయం ఏమిటంటే దేవునిపట్ల, పరలోకం పట్ల సంపూర్ణ విశ్వాసం గలవారు దైవవిరోధులతో, దైవప్రవక్త విరోధులతో స్నేహసంబంధాలుగానీ, బంధుత్వ సంబంధాలుగానీ పెట్టుకోరు. విశ్వాసం (ఈమాన్) గల ఒకే హృదయంలో - ఏకకాలంలో - దైవం, దైవప్రవక్త పట్ల విశ్వాసంతో పాటు దైవం మరియు దైవప్రవక్త విరోధుల పట్ల ప్రేమ పాదుకోలేవు. ఈ విషయం దివ్య ఖుర్ఆన్ లో పలుచోట్ల స్పష్టమై చెప్పబడింది. ఉదాహరణకు : ఆలి ఇమాన్ - 28, తౌబా - 24 సూరాలను చూడండి.

46. ఎందుకంటే వారిలోని విశ్వాసం (ఈమాన్) వారిని కట్టిపడేస్తుంది. 'విశ్వాసం' ముందు బంధుత్వ సంబంధాలు, ఆత్మీయతలు, మమతానురాగాలన్నీ దిగదుడుపే. మహాప్రవక్త ప్రియసహచరులు ఈ విషయాన్ని క్రియాత్మకంగా రుజువుచేశారు. దేవునిపై సంపూర్ణ విశ్వాసంగల ఒక సహోబి దైవవిరోధి అయిన తన తండ్రిని, తనయుణ్ణి, సోదరుణ్ణి, బాబాయిని, మేనమామ, ఇతర బంధువులను కడతేర్చడానికి కించిత్తు కూడా తటపటాయించలేదు. యుద్ధరంగంలో తమను మార్కాన్నప్పుడు వారితో తమ ప్రాణాలొడ్డి పోరాడారు. చరిత్రే ఇందుకు సాక్ష్యం.

47. అంటే వారి ఆంతర్యాలలో విశ్వాసాన్ని స్థిరపరిచాడు.

48. ఇక్కడ 'ఆత్మ' అంటే దేవుని ప్రత్యేక తోడ్పాటు అని భావం. లేదా విశ్వాసజ్యోతి అని

అర్థం. వారి చిత్తశుద్ధి మూలంగా దేవుడు వారిపై ఈ విధంగా - ప్రత్యేకంగా - దయదలించాడు.

49. అత్యుత్తమ శ్రేణికి చెందిన ఆ ముస్లింలు విశ్వాసం (ఈమాన్) ప్రాతిపదికపై తమ రక్త సంబంధీకులతో సయితం తెగత్రెంపులు చేసుకోవటానికి సిద్ధమైనపుడు - వారి అసాధారణ త్యాగనిరతికి బదులుగా - అల్లాహ్ వారికి తన ప్రసన్నతను అనుగ్రహించాడు. దైవానుగ్రహాల పట్ల వారు కూడా అమితంగా సంతోషించారు.

మూలంలో 'రజియల్లాహు అన్ హుమ్ వ రజూ అన్ హు' (అల్లాహ్ వారిపట్ల ప్రసన్నుడయ్యాడు. వారు అల్లాహ్ పట్ల ప్రసన్నులయ్యారు) అన్నమాట ఉంది. ఈ ఆయతు ప్రత్యేకంగా దైవప్రవక్త సహచరుల విషయంలోనే అవతరించనప్పటికీ దీనికి ప్రప్రథమ హక్కుదారులు మాత్రం వారే. అందరికంటే ముందు ఈ వాక్యం దైవప్రవక్త సహచరులకే వర్తిస్తుందన్న విషయంలో మాత్రం సందేహానికి తావులేదు. మరి 'రజియల్లాహు అన్ హు' అనే గౌరవవచనాన్ని దైవప్రవక్త సహచరుల (సహాబా) తర్వాత వేరితరుల కోసం వాడవచ్చా? దీనికి సమాధానం తెలుసుకోవటానికి కొంత చర్చ అవసరం. ఈ వచనాలను సామాన్య అర్థంలో గనక తీసుకున్నట్లయితే పైన ఆయతులో పేర్కొనబడిన సుగుణాలను కల్గివున్నవారందరికీ ఈ గౌరవవచనాలను వర్తింపజేయవచ్చు. అయితే ఖుర్ఆన్ హదీసులను అనుసరించే అష్లా సున్నత్ పండితులు ఈ గౌరవవచనాలను దైవప్రవక్త సహచరులను తప్పించి వేరితరుల కోసం చెప్పటం, రాయటం ధర్మసమ్మతం కాదని అభిప్రాయపడ్డారు. అంటే ఇప్పుడవి చిహ్నాలు (షిఆర్)గా మారిపోయాయన్నమాట. సహాబా కోసం రజియల్లాహు అన్ హుమ్ అనీ, దైవప్రవక్తలకయితే అలైహిముస్సలాతు వస్సలామ్ అని చెబుతున్నారు. ఈ విషయాన్ని మనం ఈ విధంగా కూడా అర్థం చేసుకోవచ్చు. ఉదాహరణకు 'రహిమహుల్లాహ్' (అల్లాహ్ ఆయన్ని కరుణించుగాక!) అనే వచనం ఉంది. ఇదొక వేడుకోలు వచనం. శాబ్దిక భావం రీత్యా దీన్ని బతికున్నవారికైనా, చనిపోయినవారికైనా - ఎవరికైనా చెప్పవచ్చు. అల్లాహ్ కారుణ్యం చనిపోయినవారికి, బతికున్నవారికి అందరికీ అవసరమే, అయితే వ్యవహారంలో ఇది మృతుల కోసం చెప్పబడుతోంది కాబట్టి బతికున్న వారికోసం ఈ వేడుకోలు వచనాన్ని జనం ఇష్టపడటం లేదు. 'రజియల్లాహు అన్ హు' సంగతి కూడా అంతే!

50. అంటే విశ్వాసుల ఈ వర్గం మాత్రమే పరలోకంలో ఉత్తీర్ణత పొంది స్వర్గంలో ప్రవేశిస్తుంది. దీనికి భిన్నంగా వ్యవహరించిన వారు ఈ సాఫల్యానికి నోచుకోరు.

